

HANKKEEN LOPPURAPORTTI

RAVA- vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä
PL 53
86601 HAAPAVESI
Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt

Hanke nro 17275

Dnro 2280/3510-2004

LOPPURAPORTTI**SISÄLLYSLUETTELO**

1. Hankeorganisaation yhteystiedot ja hankkeen perustiedot.....	2
1.1 Hankkeen nimi.....	2
1.2 Hankkeen tunnistetiedot.....	2
1.3 Hankkeen toteuttajan yhteystiedot.....	2
1.3 Hankkeorganisaatio ja sen eri osien keskeiset tehtävät.....	3
2. Hankkeen tausta ja lähtökohdat.....	4
3. Hankkeen tavoitteet.....	4
3.1 Määrälliset tavoitteet.....	4
3.2 Määrällisten tavoitteiden toteutuminen.....	5
3.3 Laadulliset tavoitteet.....	5
3.4 Laadullisten tavoitteiden toteutuminen.....	5
3.5 Muut tavoitteet.....	5
3.6 Muiden tavoitteiden toteutuminen.....	6
4. Hankkeen aikataulu.....	6
4.1 Hankkeen kesto; aloittamis- ja lopettamispäivämäärät.....	6
4.2 Aikataulussa pysyminen, syyt mahdollisiin poikkeamiin.....	6
5. Hankkeen toiminta.....	7
5.1 Hankkeen sisältö; mitä tehtiin, miten, kenen hyväksi, millä resurssein, ketä mukana, kohderyhmät.....	7
6. Hankkeen kokonaisrahoitus ja rahojen käyttö.....	16
6.1 Hankkeen suunnitellut kustannukset.....	16
6.2 Hankkeen kokonaisrahoitus sekä rahoittajatahot.....	16
6.3 Hankkeen toteutuneet kustannukset.....	16
6.4 Hankkeen päärahoitusmuoto.....	17
7. Hankkeen toimintojen jatkaminen ja kehittäminen.....	17
8. Tiedotus ja julkisuus.....	17
8.1 Hankkeen sisäisen ja ulkoisen tiedotuksen kuvaukset.....	18
8.2 Miten hankkeen kokemuksia ja malleja on levitetty.....	18
8.3 Loppuraportin ja hankkeen tuottamien muiden materiaalien jakelu.....	18
9. Raportin liitteaineisto.....	18

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä

PL 53

86601 HAAPAVESI

Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt

Hanke nro 17275

Dnro 2280/3510-2004

LOPPURAPORTTI

1. Hankeorganisaation yhteystiedot ja hankkeen perustiedot

1.1 Hankkeen nimi

Rava- vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt

1.2 Hankkeen tunnistetiedot

Projektinnumero 17275, diaarinumero 2280/3510-2004

1.3 Hankkeen toteuttajan yhteystiedot

Siika-Pyhäjokialueen Koulutuskuntayhtymä, Haapaveden ammattiopisto
Kuntayhtymän johtaja
Erkki Juola
PL 53
86601 HAAPAVESI
Puhelin 08 – 4592 111
Fax 08- 4592 280
Sähköposti erkki.juola@hao.fi

Hankevetäjä / hanketyöntekijä
Tuula Laitinen
Haapaveden ammattiopisto / Nora
Kytökyläntie 280
86600 HAAPAVESI
Puhelin 08-4592 452 / 044- 7692 394
Fax 08 – 4592 402
Sähköposti tuula.laitinen@hao.fi

Hankevetäjä
Veli-Matti Mathlin
Haapaveden ammattiopisto / Nora
Kytökyläntie 280
86600 HAAPAVESI
Puhelin 08-4592 452 / 044- 7692 394
Fax 08 – 4592 402
Sähköposti veli-matti.mathlin@hao.fi

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä

PL 53

86601 HAAPAVESI

Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

1.3 Hankeorganisaatio ja sen eri osien keskeiset tehtävät

Hankkeen ohjauksesta vastasi Siika-Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymän yhtymähallituksen nimeämä ohjausryhmä, johon kuuluivat seuraavat toimijat:

Erkki Juola Siika-Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä Haapavesi	ohjausryhmän puheenjohtaja
Tuula Laitinen Rava-hanke Haapavesi	hankevetäjä, ohjausryhmän sihteeri 28.11.2005 – 10.1.2006 hanketyöntekijä 11.1.2007 - 30.6.2007
Veli-Matti Mathlin Rava-hanke Haapavesi	hankevetäjä, ohjausryhmän sihteeri 11.1.2007 - 30.6.2007
Ritva Jomppanen Haapaveden ammattiopisto Haapavesi	jäsen
Esko Vähätiitto Sydänmaan Kyläosuuskunta, SYKE Kärsämäki	jäsen
Esa Aunola Raution kyläyhdistys Kalajoki	jäsen
Riitta Vuollet Karsikon talli Tmi Haapavesi	jäsen
Kari Tittonen Haapaveden ammattiopisto / Nora Haapavesi	jäsen

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä**PL 53****86601 HAAPAVESI****Puh. 08-4592 111**

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

Kukka Kukkonen
Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus
Oulu

jäsen

2. Hankkeen tausta ja lähtökohdat

Vaellusratsastus eli ratsain tehtävä matkustaminen on suosittu lomailumuoto Keski-Euroopassa, missä ratsastajalla on käytettävissään reittikartat sekä paikallisten tallien ja matkailuyritysten palvelut. Suomessa vaellusratsastus on uutta ja edellytykset sen kehittämiseen laajoilla maaseutualueilla ovat erinomaiset. Ratsastukseen sekä reki- ja valjakkoajoon soveltuvien reittien ja niiden varrelle sijoittuvien palvelujen puute ovat muodostaneet ongelman vaellusratsastajien määrän kasvulle.

Nivala – Haapajärven, Siikalatvan ja Ylivieskan seutukunnissa on tuotu esille tarve kehittää vaellusratsastusta, reki- ja valjakkoajoa ja niiden reitistöä osana alueen matkailun kehittämistä. Seutukuntien alue kuuluu Oulun Eteläisen matkailustrategiassa maaseutu-, kulttuuri-, luonto- ja leirintämatkailupalveluiden alueeksi. Lisäksi alueelta löytyy pieniä matkailu- ja maatilasidonnaisia yrityksiä, jotka ovat kiinnostuneita tarjoamaan palveluitaan sekä hevosille että ratsain tai reki- tai valjakkoajoin liikkuville matkailijoille.

Seutukuntien alueen matkailun kehittäminen vaatii jotakin uutta ja vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt ovat sellainen tuote, jota ei ole muualla Suomessa vielä toteutettu. Tarkoituksena on ollut myös tehdä yhteistyötä Oulun Eteläisen aluekeskusohjelman matkailu- sekä elintarviketuotanto- ja maaseutuverkostojen kanssa.

3. Hankkeen tavoitteet**3.1 Määrälliset tavoitteet**

Hankehakemuksessa tavoitteena oli työllistää miehiä 1,00 htv ja naisia 0,25 htv eli yhteensä 1,25 htv. Alle 30 - vuotiaille ei kertyisi henkilötyövuosia ollenkaan. Hankkeessa mukana olevia yrityksiä oli 15 kappaletta, joista 8 on maatiloja tai maatilakyläkyläisiä.

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä
PL 53
86601 HAAPAVESI
Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

3.2 Määrällisten tavoitteiden toteutuminen

Rava – hankkeessa työllistyi nainen 0,913 htv ja mies 0,498 htv verran eli yhteensä 1,411 htv. Joista alle 30 -vuotiaille kertyi 0,913 henkilötyövuotta. Hankkeessa mukana olevia yrityksiä oli 8 kappaletta, joista maatiloja tai maatilakytöntäisiä 5.

3.3 Laadulliset tavoitteet

Hankehakemuksen mukaan hankkeella on ympäristövaikutuksia huomattavasti. Sillä sen mahdollisina tuloksina syntyvien reitistöjen myötä paikallisten palvelujen synty ja käyttö lisääntyvät, lisäksi käytetään hyväksi jo olemassa olevaa infraa. Hankkeella on myös huomattavia sosiaalisia vaikutuksia elinoloihin ja viihtyvyyteen. Matkailun lisääntymisen myötä paikallisväestön elinolot ja viihtyvyys paranevat. Viihtyvyyden paraneminen vaikuttaa lisäksi terveyteen. Hankkeen tasa-arvoaikutukset naisten ja miesten työllisyyteen ovat vähäiset, samoin kuin naisten koulutukseen. Hankkeen vetäjät tai hankkeeseen osallistuvat eivät ole pääosin naisia.

3.4 Laadullisten tavoitteiden toteutuminen

Suunniteltujen reittien ympäristövaikutukset sekä sosiaaliset vaikutukset ovat vielä tällä hetkellä vähäisiä, sillä reittejä ei ole käytössä. Vaikutukset tulevat kuitenkin lisääntymään reittien käyttöönoton jälkeen, sillä ihmismäärät kasvavat ja tarvitaan yhä enemmän ja parempia palveluita reitin varrella. Hevosmatkailu tulee virkistämään kiihtumassa olevaa maaseutua.

3.5 Muut tavoitteet

Hankkeessa suunnitellaan ja tehdään käyttöoikeussopimukset maanomistajien kanssa vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöistä Nivala - Haapajärven ja Siikalatvan seutukuntien alueelle matkailu- ja virkistyskäyttöön. Lisäksi tavoitteena on hevosalan ja matkailualan yritysten osaamisen, tuotekehitystarpeiden sekä verkostoitumisen kartoittaminen ajatellen vaellusratsastusta, reki- ja valjakkoajoa, jotta saadaan myöhemmässä vaiheessa luotua riittävät ja toimivat palvelut / palveluverkostot.

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä**PL 53****86601 HAAPAVESI****Puh. 08-4592 111**

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

3.6 Muiden tavoitteiden toteutuminen

Hankkeessa on suunniteltu ja käyty maastossa tarkastamassa vaellusratsastusreittejä Pyhäjärven, Haapajärven, Kärämäen ja Haapaveden alueella. Lisäksi on etsitty sopivia osapuolia käyttöoikeussopimuksiin, mm. Pyhäjärvellä kaupunki on alkanut toiseksi sopijaosapuoleksi ja paikallinen ratsastusseura on reitin ylläpitäjä. Kärämäellä yhdeksi sopijaosapuoleksi on lupautunut kyläyhdistys, joka pitää huolen oman alueensa reitistä. Pääosin Pyhäjärven ja Kärämäen alueelta on selvitetty maanomistajatietoja ja aloitettu heidän kanssa käyttöoikeussopimusneuvottelut. Joitakin käyttöoikeussopimuksia on allekirjoitettukin. Pyhäjärvelle syntyi ulkoilureitti kaupungin toimesta, johon hankevetäjän neuvoteltua asiasta, lisättiin yhdeksi käyttömuodoksi ratsastuskäyttö. Reitistöjen suunnittelun ja maastokäyntien ohessa on kartoitettu mm. hevositysten osaamista, tuotekehitystarpeita ja verkostoitumista. Lisäksi reitistöjen varrelle sijoittuvien muiden matkailuyritysten tarjontaa ja verkostoitumishalukkuutta on kartoitettu.

4. Hankkeen aikataulu**4.1 Hankkeen kesto; aloittamis- ja lopettamispäivämäärät**

Hakemuksen mukainen kesto-aika oli 16 kuukautta. Aloittamispäivä oli 1.9.2005 ja lopettamispäivä 31.12.2006. Hankkeelle haettiin kuitenkin 6 kuukauden jatkoaika ajalle 1.1.2007 – 30.6.2007.

4.2 Aikataulussa pysyminen, syyt mahdollisiin poikkeamiin

Hankkeen aloitus viivästyi lähes kolmella kuukaudella muiden kiireiden vuoksi ja hankevetäjä palkattiin vasta marraskuun lopussa, jolloin hanke aloitti virallisesti toimintansa. Lisäksi alkuvaiheessa hankevetäjällä oli kaksi hanketta (Rava ja Ravayli) meneillään, joista Ravayli vei aikataulunsa puolesta ensimmäisten kuukausien työpanoksen kokonaan. Aikataulussa on pysytty muuten melko hyvin, mutta hankkeen laajuutta ajatellen aikaa oli varattu alun perin liian vähän, joten hankkeelle haettiin vielä puoli vuotta jatkoaikaa.

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä**PL 53****86601 HAAPAVESI****Puh. 08-4592 111**

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

5. Hankkeen toiminta

5.1 Hankkeen sisältö; mitä tehtiin, miten, kenen hyväksi, millä resurssein, ketä mukana, kohderyhmät

1. Osio (Hankevetäjänä Tuula Laitinen 1.9.2005 - 10.1.2007)

Rava- hanke käynnistyi virallisemmin maaliskuun alusta, sillä Ravayli- hanke loppui helmikuussa. Maaliskuussa piti kuitenkin tehdä vielä Ravayli- hankkeeseen kuuluvia toimenpiteitä mm. maksatushakemukseen liittyviä sekä kirjoittaa kirjallinen raportti hankkeen kulusta. Lisäksi suunniteltiin jo keväällä järjestettäväksi hevosteemapäivää, johon kyseltiin luennoitsijoita ja alustavasti hintatietoja. Teemapäivällä oli tarkoitus kerätä yksityisrahaosuutta, koska yrittäjiä on hankkeessa mukana vähän. Tämä teemapäivä päätettiin kuitenkin siirtää syksy / talviaikaan. Lisäksi hahmoteltiin hankkeeseen kuuluvat alueet ja käytiin hakemassa maanmittauslaitokselta alueen karttoja. Kartat kopioitiin ja liimattiin yhteen isommiksi kokonaisuuksiksi, jotta alueista saa paremman kuvan ja kopioidulle kartalle voi piirtää käytössä olevat reitit sekä hahmottaa tulevia reittejä. Reittejä piirrettiin kartalle yrittäjien kanssa jonkin verran jo maaliskuun aikana.

Huhtikuun alussa suunniteltiin Rava- hankkeen informaatio- ja keskustelutilaisuudet viidelle eri paikkakunnalle. Tilaisuudet järjestettiin yhdessä Liikunnalliset matkailun hyvinvointipalvelut- kehittämishankkeen kanssa, jota hallinnoi Ylivieskan Centria projektipäällikkönään Anne Savikoski. Lisäksi Haapajärvellä oli mukana Hepalla metsään -hanke projektipäällikkönään Mira Varis. Kutsut lähetettiin kirjeitse kuntien / kaupunkien tekniselle- ja liikuntatoimelle, hevosyrittäjille sekä matkailupalveluiden tuottajille. Lisäksi tilaisuuksista oli ilmoitukset Oulun Eteläinen ja Kalajokilaakso- lehdissä. Tilaisuudet olivat Haapavedellä 25.4.06 (Haapavesi-Kärsämäki-alue), Piippolassa 2.5.06 (Piippola-Pyhäntä-alue), Rantsilassa 4.5.06, Pyhäjärvellä 9.5.06 (Pyhäjärvi-Reisjärvi-alue) ja Haapajärvellä 11.5.06 (Haapajärvi-Nivala-alue).

Infotilaisuudet menivät muuten hyvin, mutta yrittäjiä oli lähtenyt liikkeelle todella vähän, osallistujat olivat pääosin hevospuolelta. Matkailupalveluiden tuottajia ja kuntien edustajia ei tilaisuuksissa juurikaan näkynyt. Paikalla olleiden yrittäjien kanssa sovittiin seuraavat palaveriajat. Palavereissa keskusteltiin yrittäjän tämän hetkisestä tilanteesta ja lähitulevaisuuden suunnitelmista sekä miten reitit liittyisivät asiaan.

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä

PL 53

86601 HAAPAVESI

Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

Reittejä alettiin suunnitella heidän tarpeiden mukaisesti ensin karttapohjalle, jonka jälkeen maastokartoitus tuli ajankohtaiseksi

Kesä- ja heinäkuussa on tehty maastokartoitusta pääosin Pyhjärven alueella, sivuten Haapajärveä. Ensimmäinen suunniteltu vaellusratsastusreitti alkaa Myllymäen tallilta Sammallahdesta ja kulkee pääosin valmiita hiekkateitä myöten, osittain latupohjaa sekä pienen patkän metsän halki. Reitti päättyy Hiisituvalle Lamminaholle, jossa on mahdollisuus järjestää ruokailu. Tämä reitti on kuljettu melkein kokonaan maastossa hankevetäjä Tuula Laitisen ja talliyrittäjä Jukka Leppäharjun toimesta ja se on lähes sellaisenaan käyttökelpoinen, muutamia ojan ylityksiä ja pehmeitä kohtia lukuun ottamatta. Reitiltä on selvitetty maanomistajien tietoja, mutta heihin ei ole oltu vielä yhteyksissä.

Toinen suunniteltu reitti on jatkoa ensimmäiselle eli alkaa Hiisituvalta ja kulkee metsäautotietä sekä penkkatietä (talvella moottorikelkkaura) pitkin Pannukorpeen, jossa on laavu. Tästä reitti jatkuu peltotietä myöten Tapanila-Väätti-tielle, jota myöten voi kulkea Kuonan järvelle saakka ja josta reittiä voi jatkaa joko kohti Haapajärveä tai Pyhjärveä. Tai Tapanila-Väätti-tieltä voi kääntyä metsäautotielle ja pysähtyä vaikka lepotaualle metsästysmaja Metsäpirtille, josta voi lähteä jatkamaan matkaa Kuonan järvelle toista reittiä tai lähteä Latvasille päin kohti Krista Soinin tallia. Kuonan järven läheisyydessä voisi pysähdyspaikkana käyttää autiomökkiä, jossa on mahdollisuus laittaa ruokaa, saunaa ja majoittua hevosten kanssa. Pyhjärvelle päin lähdetessä voi kulkea vanhaa Pyhjärvi-Haapajärvi-maantietä Parkkimankoululle asti. Yhtenä mahdollisuutena on kääntyä Nurmesperäntielle ja kiertää Parkkimajärvi jatkaen matkaa kohti Kärsämäkeä. Haapajärvelle päin lähdetessä voi kulkea Väliojantietä Piiloperälle ja jatkaa sieltä Haittaperän kautta Kumisevalle.

Haapajärven infotilaisuudessa oli paikalla mm. Reisjärven kunnan elinkeinoasiamies Tarja Ojala sekä Esa Paananen ja Merja Väinämö, Loma- ja Ratsutila Halmeniemenestä Muurasjärveltä. Heidän kesken oli ollut jo aiemmin puhetta hevosreitistä Muurasjärveltä Reisjärvelle, joten tästä syystä käytiin heitä tapaamassa uudemman kerran ja keskustelemassa millaisia suunnitelmia ja reittejä heillä on jo olemassa. Muurasjärveltä löytyy Suurijärven vaellusreitistö, jota hevosilla kuljetaan ja jota haluttaisiin laajentaa Reisjärven suuntaan. Reisjärvellä päätepisteeksi on ajateltu Susisaarta ja reitti voisi kulkea osittain Peuran polkua pitkin sekä pienempiä hiekkateitä myöten. Matkan varrelle jää Mikko Suontakasen porotila sekä lohilammikko, joten vaeltajille voisi tarjota välipalaksi savustettua lohta. Ihmiset voisivat yöpyä Susisaarella ja hevoset voitaisiin majoittaa muutaman hehtaarin kokoiseen poroaitaukseen. Peuran polun ympäristössä on käyty kartoittamassa

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä

PL 53

86601 HAAPAVESI

Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

maastoa sekä muutamia eräkämppejä ja hieman on tutkailtu mistä hevosreitti voisi kulkea.

Pohjoisen Keski-Suomen Luontoreitistö- hanke on suunnittelemassa ja toteuttamassa täysin maastoon tulevaa reitin pätkää Muurasjärven ja Reisjärven rajalle, jolla yhdistettäisiin Suurijärven reitistö Reisjärven reitistöön, mutta siitä eteenpäin reitin kulku on vielä avoinna. Reitti olisi kuitenkin tulossa Susisaareen saakka. Hieman on ollut puhetta Ojalan Tarjan kanssa, että jos reittiä olisi mahdollista jatkaa Susisaaresta eteenpäin kohti Haapajärveä, mahdollisesti hyödyntäen kelkkareittien pohjia.

Kärsämäellä Sydänmaan Sykkeessä on myös reittejä suunniteltu ja maastossa käyty tutkimassa mahdollisuuksia. Alueelta löytyy useita hiljaisia metsäteitä, joita voisi ajatella hevosreitiksi. Joillakin teillä on kuitenkin aika isoa soraa, ettei sen puolesta sovellu hevoskäyttöön, paitsi talviaikaan. Talvella voisi järjestää lyhempiä reissuja esim. rekiretken muodossa läheisillä metsäteillä. Sykkeestä olisi mahdollisuus lähteä vaellusreittiä viemään kohti Piippolaa, käyttäen osittain hyödyksi mutkaista ja historiallista museotietä. Pyhäjärvelle päin reittivaihtoehtoja olisi useampia, Ahmokankaan kautta Jänisojalle ja siitä Nuttuperälle (Nuttulinna) tai Lehtikankaan kautta Pesäkankaalle ja sieltä Riikinkankaalle (Riikinhovi). Nuttulinnan kohdalta pitäisi mennä nelostien yli ja jatkaa kohti Parkkimaata, mahdollisesti käyttäen jo PyhäjokiProjektissa esillä olleita metsäteitä (Solleikko-Leukaahon metsätie ja Peuran metsätie). Riikinhovilta voi lähteä myös Nuttuperän suuntaan tai lähteä kulkemaan Lohvanperän ”erämaa”alueen halki kohti Pyhäjärveä. Lohvanperän jälkeen reittiä voisi suuntailla kohti Hietakylän ravirataa ja sitä kautta mennä nelostien yli ja jatkaa matkaa kohti Parkkimaata, jolloin reitit muuttuvat jälleen yhdeksi.

Piippolassa pidettiin elokuussa palaveria Raija Jarvan kanssa ja keskusteltiin Jarvan Tarhan tilanteesta sekä kiinnostuksesta hankettamme kohtaan. Kartalle piirrettiin heidän käyttämänsä reitit ja lisäksi sellainen reitin pätkä, jota he voisivat käyttää leiriläisten kanssa vaelluksiin. Tämä reitin pätkä on jo tällä hetkellä olemassa, mutta sitä ei ole tallin toimesta markkinoitu sen enempää. Lisäksi katseltiin ja piirrettiin mahdollinen reittivaihtoehto pitemmälle reitille, joka suuntautuisi Kärsämäkeä ja Sydänmaan kylää kohti. Jarvan Tarhalla ei ole kuitenkaan mitään suurempaa kiinnostusta lähteä reitistöhankeeseen mukaan, mutta he voivat tarvittaessa majoittaa sekä ihmiset että hevoset, jos reitti sinnepäin suuntautuu.

Syyskuussa pidettiin palaveria vaellusreitistö-asiantuntija Leena Valtasen ja Sydänmaan Sykkeen veturin Esko Vähätiiton kanssa ja keskusteltiin millaisia ideoita

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä**PL 53****86601 HAAPAVESI****Puh. 08-4592 111**

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

syntyy vaellusratsastusreitistö-teeman ympärille Käräsämäen alueelle. Valtasen mukaan Käräsämäelle ja varsinkin Sydänmaan kylän lähialueelle olisi hyvä tehdä vaellusreitistö, sillä olosuhteet luovat hyvät edellytykset toiminnalle.

Alue on asumatonta ja metsähallitus omistaa pääosin metsät, joten lupa-asioissa ei tarvitsisi monen eri tahon kanssa neuvotella ja lisäksi alueella on olemassa aika runsas pienien metsäautoteiden verkosto. Lisäksi Sydänmaan kylän entinen koulu on muutettu monipuoliseksi palvelukeskukseksi. Tilat on uudistettu ja laajennettu erä- ja luontomatkailua sekä kokous- ja koulutustapahtumia palveleviksi ravintola-, majoitus- ja toimintatiloiksi. Sydänmaan kylällä ei ole tällä hetkellä hevosia, mutta yhtenä vaihtoehtona olisi perustaa ns. hevoshotelli, jonne ihmiset voisivat tulla ja majoittua hevosineen ja vaeltaa lähialueella itsenäisesti tai ohjattuna.

Leena Valtanen myös ehdotti, että Sykkeessä voitaisiin järjestää testivaellus, jonka suunnitteluun ja valmisteluihin voisivat Haapaveden ammattiopiston matkailupuolen oppilaat osallistua koulun puitteissa ja vaellusratsastukseen suuntautuneet oppilaat voisivat myös suorittaa varsinaisen vaelluksen. Testivaelluksen voisivat tehdä myös ulkomaalaiset ihmiset, kuten nuoret ystävyyskunnista, sillä tulevaisuudessa on tarkoitus markkinoida vaellusreitistöä ulkomaita myöten. Tämän asian tiimoilta on oltu yhteydessä Niityiltä nummille- hankkeeseen, sillä heillä on yhteyksiä mm. Irlantiin ja sitä kautta on kysely onko siellä kiinnostusta lähteä Suomeen testivaellukselle. Tätä asiaa ei ole kuitenkaan voitu viedä tämän pidemmälle, sillä Rava-hankkeella loppui aika ja myöskään hankesuunnitelmaan ei ole osattu tällaista kustannuserää suunnitella.

Leena Valtasen kanssa keskusteluissa tuli selkeästi ilmi kuinka tärkeää olisi eri palveluiden tuottajien välinen yhteistyö, jotta matkailijan olisi helppo tulla ja saada monipuolisia palveluita kilpailukykyiseen hintaan. Tästä saatiin idea järjestää verkostoitumisseminaari keväällä 2007, jossa olisivat edustettuna talliyrittäjät, matkailupalveluiden tuottajat, kunnan edustajat, hevosheinän ja kauran tuottajat sekä oppilaitosten edustajat. Leena Valtanen lupautui myös alustavasti tilaisuuteen luennoitsijaksi.

Haapavedellä ei ole juuri vielä reitistöä kartoitettu, mutta on pidetty palaveria Karsikon tallin yrittäjän Riitta Vuolletin kanssa reitistöasian tiimoilta. Riitalla on käytössä joitakin valmiita reittejä, joita hän käyttää Haapaveden ammattiopiston oppilaiden kanssa vaelluksilla. Lisäksi on pidetty Teresa Majurin kanssa palaveri ja keskusteltu heidän hevostalouden suunnitelmista. Heillä on tallin rakennusprojekti meneillään ja ovat aloittamassa ratsastustallitoimintaa. Tällä hetkellä heillä ei ole vielä tarvetta vaellusreitille, mutta kartalta kuitenkin katsottiin mahdollisia

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä**PL 53****86601 HAAPAVESI****Puh. 08-4592 111**

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

reitinsuuntauksia. Reitti voisi suuntautua joko Pienelle Vatjusjärvelle tai Isolle Rytkyjärvelle päin.

Alueella ei ole kartan mukaan valmiita hiekka/metsäteitä, joten reitin tulisi kulkea polkuja myöten täysin maastossa. Maastossa pitäisi käydä tutkimassa mahdollisuuksia kulkea hevosilla.

Loppuvuoden aikana oli vielä muutamia tapaamisia yrittäjien kanssa ja suunniteltiin parhaita reittivaihtoehtoja. Pyhäjärven kaupungin teknisen toimen kanssa käytiin neuvotteluja siitä, että kaupunki alkaisi ulkoilureitin käyttöoikeussopimuksen toiseksi sopijaosapuoleksi. Asiasta päästiin sopimukseen kaupungin hyväksyessä sen asian sillä ehdolla, että reitistön ylläpitäjäksi tulisi joku muu taho. Tästä syystä vierailtiin Pyhäjärven ratsastajien syyskokouksessa, jossa hanketta esiteltiin ja ehdotettiin, että seura ottaisi vastuulleen ainakin osittain vaellusratsastusreitittä. Ehdotus hyväksyttiin kokouksessa yksimielisesti. Pyhäjärven kaupunki on tehnyt keväällä 2007 virallisen ulkoilureittitoimituksen, jossa on huomioitu myös hevoscäyttö.

Kärsämäen kunnan virkamiesten kanssa on käyty myös neuvotteluja sopimusasioista ja kunnanhallitusta on lähestytty virallisesti kirjeitse. Kunnanhallitus päätti kuitenkin kokouksessaan ottaa kielteisen kannan ehdotukseemme, että kunta alkaisi käyttöoikeussopimuksen sopijaosapuoleksi. Reitistön ylläpitäjätahoa on koetettu mieltiä, mutta Kärsämäellä ei ole ratsastusseuraa, joten vaihtoehdoksi ovat nousseet kyläyhdistykset. Lisäksi Haapaveden kaupunkia on lähestytty kirjeitse sopimusasioiden tiimoilta, mutta vastausta ei ole kuulunut suuntaan tai toiseen.

Viimeisessä ohjausryhmän kokouksessa päätettiin, että kun hankkeen toimet ovat hyvässä vauhdissa ja rahoitus antaa myöten, niin haetaan vielä puolen vuoden jatkoaika hankkeelle.

Lisäksi suunniteltiin vielä tammikuun alkuun Vaellushevosen ruokinta ja siihen liittyvät erityiskysymykset – luento. Luennoitsijaksi oli lupautunut Markku Saastamoinen, maa- ja metsätaloustieteiden tohtori ja dosentti, MTT:n hevostutkimuksen johtaja ja erikoistutkija Ypäjällä. Luennosta lähetettiin kirjeitse tiedotteet eri yrittäjille sekä ilmoitukset olivat paikallisissa lehdissä.

2. Osio (1.1.2007 - 30.6.2007)

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä
PL 53
86601 HAAPAVESI
Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

Rava-hankkeelle myönnettiin puolen vuoden jatkoaika, joka aloitettiin Markku Saastamoisen luennolla vaellushevosen ruokinnasta. Hankevetäjä Tuula Laitinen joutui jäämään hankkeesta hieman sivummalle muiden kiireiden vuoksi ja vetovastuu siirtyi Veli-Matti Mathlinille.

Tammikuun puolella välissä aloitti uutena hankevetäjänä Veli-Matti Mathlin, joka oli toiminut aikaisemmin Haapaveden ammattiopistolla puutarhaopettajana. Tuula Laitinen vetäytyi pois hankevetäjän paikalta, mutta neuvoi tarvittaessa uutta hankevetäjää hankkeen loppuun saakka. Tammikuu kului uudelta hankevetäjältä hankkeeseen perehtymiseen, johon kuului myös vierailut Sydänmaankylällä kyläkeskus Sykkeessä. Samoin vierailtiin Pyhäjärvellä, jossa tutustuttiin reittiin, jota Tuula Laitinen oli kaavailut yhdessä talliyrittäjä Jukka Leppävuoren kanssa. Samoin käytiin Pyhäjärven kaupungin teknisen johtajan Veijo Vuopion luona keskustelemassa reittisopimusten hallinnointi puolesta.

Helmikuussa alkoi keskustelut maanomistajien kanssa. Reitit tarkentuivat Pyhäjärven ja Kärsämäen osalta. Koska hanke loppuu kesäkuun lopulla, niin huomio keskittyi Pyhäjärven ja Kärsämäen alueiden reittien suunnitteluun ja sopimusneuvotteluihin. Lisäksi vaellusreitit suunnittelu Haapavedelle oli ohjelmassa. Helmikuussa hankevetäjä kirjoitti lehtijutun hankkeesta, joka julkaistiin Melkein-aluelehden välissä 26.2.2007. Helmikuussa vierailtiin Vieraskorree-hankkeen vetäjän Tiina Kyllösen luona keskustelemassa reitistä Parkkimajärven ja Honkavuoren välisellä alueella. Tarkastelimme olemassa olevia moottorikelkkareittejä kyseisellä alueella sekä Helenan-hiihdon pohjia. Tarkempi alueen hyötykäyttö piti tarkistaa Lamminahon Ahton ja Honkavuoren liikunta- ja luontokeskuksen toiminnanohjaajan Kauko Tikkasen kanssa, joka tapahtui myöhemmin. Helmikuussa pidettiin myös ohjausryhmän kokous, jolloin nousi uudelleen esille yksityisrahoituksen puute ja asian hankaluus valkeni myös uudelle hankevetäjälle. Kokouksessa nousi uudelleen esille verkostoitumiseminaarin järjestäminen.

Maaliskuussa suunniteltiin verkostoitumiseminaaria ja kutsukirjeet ja sähköpostit lähetettiin asianomaisille, yrittäjille sekä kuntien maaseutusihteereille. Puhujaksi varmistui verkostokouluttaja Leena Valtanen. Sopimusneuvottelut maanomistajien kanssa ja tiedot kielteisistä päätöksistä tiekuntien osalta sai hankevetäjää etsimään vaihtoehtoisia reittiratkaisuja varsinkin Pyhäjärven osalta. Pyhäjärvellä nousi paljon ennakkoluuloja liittyen reittiin. Huolenaiheina olivat mm. turvallisuuskysymykset, kuten vaaratilanteet ratsukon ja muiden liikkujien välillä. Tämä oli varsinkin yksityisteiden osalta syynä kielteisiin päätöksiin. Kärsämäen Sydänmaankylän osalta keskustelut olivat hedelmällisiä ja tarkka reittiluonnos syntyi yhteistyössä. Sydänmaan kyläkeskus Syke oli kiinnostunut reitistä ja näki sillä olevan mahdollisuuksia

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä**PL 53****86601 HAAPAVESI****Puh. 08-4592 111**

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

tulevaisuudessa. Syke myös koki reitin palvelevan heidän muita matkailu-, erä ja elämyspalveluita.

Huhtikuussa pidettiin verkostoitumisseminaari, joka osoittautui pettymykseksi osallistujia määrän vuoksi. Paikalle ei ollut saapunut kuin kourallinen yrittäjiä. Onneksi matkailulinjan oppilaat pystyivät osallistumaan ja Valtasen ei tarvinnut puhua tyhjiille seinille. Luennoitsijana Valtanen oli loistava, joka lisäsi harmitusta siitä, että niin harva pääsi häntä kuuntelemaan. Luennon aiheena oli verkostoituminen maaseudun voimavarana. Mukaansatempaava luento ja käytännönläheiset esimerkit vakuuttivat ainakin hankevetäjän siitä, että maaseudulla on paljon käyttämättömiä voimavaroja, jotka vain odottivat tulisieluksen vetäjän päämäärätietoisia otteita. Luonnollisesti tavoiteltu yksityisraha jäi näin ollen vähäiseksi. Seminaari oli kuitenkin hedelmällinen vähäisestä osallistujia määrästä huolimatta. Seminaari synnytti yhden verkoston, tai säikeen verkkoon, koska paikalla ollut Hautajoen kyläyhdistyksen jäsen Päivi Holopainen oli hyvin kiinnostunut hankkeesta ja vaellusreitistä ja rupesimme heti suunnittelemaan uutta reittiä Kärämäen Hautajoen kylältä eteenpäin. Yhtenä syynä seminaarin yleisökatoon pidettiin ajankohtaa, jolloin viljelijät ja yrittäjät olivat kiireisimmillään tuki ja viljelyasioiden tiimoilta. Myös kunnan virkamiehet olivat työllistyneet viljelytukien vuoksi.

Huhtikuussa vierailtiin myös Haapavedellä sijaitsevalla Kujalan tilalla Teresa Majurin luona ja kävimme kartoittamassa maastossa reittiä hänen tilansa tarpeisiin ja myöhemmin mahdollisesti osaksi suurempaa reitistöä. Myöhemmin kuitenkin selvisi, että kartoittamamme reitin sopimusneuvotteluja maanomistajien kanssa oli mietittävä uudelleen, koska Majurin kokemusten mukaan ne tulisivat olemaan haastavia tuntien maanomistajat. Vaihtoehtoiseksi reitin pohjaksi otettiin moottorikelkkareitit, joita hyödyntämällä voidaan jonkinlainen reittiluonnos Majurin tarpeisiin nähden muodostaa.

Uudeksi maanomistajien/tiekuntien lähestymistavaksi otettiin kirjeet, koska aika kävi vähiin, jolloin kirjeillä pystyi lähestymään useampaa maanomistajaa samanaikaisesti. Huonon seminaari menestyksen takia otettiin uudeksi yksityisrahan keräämistavaksi lehtiliitteen valmistelu, joka oli noussut ohjausryhmässä esille. Loppukuu kului lehtiliitteen suunnittelussa ja mainosten myynnissä.

Vierailu Honkavuorella Tikkasen Kaukon luona toteutui huhtikuussa. Tapaamisen aikana tarkasteltiin reittimahdollisuuksia osaksi niiltä osin mitä Kyllösen Tiinan kanssa oli aikaisemmin suunniteltu. Kauko Tikkanen suhtautui reittiin suopeasti ja

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä

PL 53

86601 HAAPAVESI

Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

lupasi Honkavuoren liikunta keskuksen myös ratsastusvaeltajien käyttöön palveluineen.

Toukokuu alkoi murheellisesti, koska hankevetäjälle selvisi, että kyseinen lehtiliite ja sen mainostulot eivät käy yksityisrahoitukseksi. Näin ollen lehtiliite piti vetää pois ja kaikki mainosmyynnit perua. Yksityisrahan kerääminen koki uuden takaiskun.

Reittisuunnittelu jatkui ja toukokuussa hankevetäjä osallistui Hautajoen kyläyhdistyksen kokoukseen, jossa kyläyhdistys päätti ryhtyä reitin haltijaksi tietyltä osalta reittiä. Myöhemmin reitti käytiin läpi maastossa Päivi Holopaisen kanssa, jonka kanssa aikaisemmin aiheesta oli keskusteltu. Sopimusneuvottelut tämän uuden reitin osalta alkoi välittömästi.

Sydänmaan Sykkeen toiminnanjohtajan Esko Vähätiiton kanssa keskusteltua selvisi, että Syke ei lähde tällä hetkellä sen pitemmälle meneviin sopimusneuvotteluihin, joten heidän lähteminen reitin haltijaksi jäi tältä osin pois. Heidän toiveensa mukaan sopimuspapereiden juridista pitävyyttä kannatti vielä tarkentaa. Kuitenkin aikaisemmin suunniteltu reittiluonnos jäi voimaan ja sitä voidaan pitää alustavana reittiehdotuksena, muttei vielä käytössä olevana vaellusreitinä.

Päätimme vielä yrittää saada aikaiseksi yhden seminaarin, johon rupesin kyselemään oikeaa vetonaulaa puhujaksi. Luennoitsijaksi kysyttiin Ratsastusvalmentaja Marko Björsiä ja Kari Vepsää. Kari Vepsä ei löytänyt kalenterista aikaa luennolle. Myöskään Marko Björs oli kiireinen koko kesän, joten seminaari romuttui.

Toukokuussa merkittiin yhdelle karttalehdelle reittiluonnokset, jotta kyseistä karttaa voitaisiin myöhemmin käyttää lähtökohtana mahdollisille jatkohankkeille. Kartalla näkyi myös reitistöt, joita alueelle oli aikaisempien hankkeiden avulla syntynyt. Lisäksi suunniteltiin tietolomake, jolla pystyi keräämään reitinvarrelle sijoittuvien yritysten palvelut ja tarjonnan.

Kesäkuussa hanketyö koostui pääosin loppuraportin ja muiden hankkeen päättymiseen liittyvien toimien suorittamisesta. Lisäksi suunniteltiin ja kirjattiin ylös mahdollisena jatkohankkeena käynnistyvään reitistönrakentamishankkeeseen liittyviä asioita ja toimenpide-ehtoja. Kesäkuun lopulla järjestimme kuitenkin hygieniakoulutuspäivän yrityksille ja yhdistyksille liittyen ateriapalvelujen tarjontaan ja se toi tärkeää yksityisrahaa hankkeelle.

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä

PL 53

86601 HAAPAVESI

Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt

Hanke nro 17275

Dnro 2280/3510-2004

LOPPURAPORTTI

Hankkeella oli käytössä henkilöresursseina seuraavat henkilöt:

Tuula Laitinen, hankevetäjä
- reitistön selvittely / suunnittelu, yritysvierailut

Veli-Matti Mathlin, hankevetäjä
- reitistön selvittely, käyttöoikeussopimukset

Esko Vähätiitto
- majoitus-, ruokailu- ja ohjelmapalvelut

Kari Tittonen, matkailun linjavastaava Hao / Nora
- hanketoimintaa

Jukka Leppäharju
- Myllymäen talli, täysihoitopaikkoja hevosille, ratsastusta

Teresa Majuri
- Kujalan tila, ratsastuskoulu - toiminnan aloittaminen 2007

Riitta Vuollet
- Karsikon talli, ratsastustunteja, täysihoitopaikkoja hevosille

Antero Laitinen
- maatalousyritys

Päivi Holopainen
- Hautajoen kyläyhdistys, ratsastusvaellus

Taloudelliset resurssit hankkeelle tulivat EMOTR-T rahoituksena.

Hankkeen kohderyhmänä olivat hevosalan (ratsastus-, vaellusratsastus-, ravi- sekä hoito- ja kasvatustallit) sekä ratsastuksen harrastajat, ratsastusseurat ja hevosalan yritystoiminnasta kiinnostuneet. Lisäksi toisen tärkeän kohderyhmän muodostivat yrittäjät ja yritykset mm. maatilamatkailutilat, kyläyhdistykset, sillä reitistön varrelle

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä

PL 53

86601 HAAPAVESI

Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt**Hanke nro 17275****Dnro 2280/3510-2004****LOPPURAPORTTI**

tarvitaan levähdyspaikkoja niin hevosille kuin ihmisillekin. Hankkeet hyödyttävät kaikkien seutukuntien maaseutua sekä matkailu- että hevosalojen kehittymisen myötä.

6. Hankkeen kokonaisrahoitus ja rahojen käyttö**6.1 Hankkeen suunnitellut kustannukset**

Hankkeen hyväksytty kustannusarvio:

Palkat ja sivukulut	49 097,07 €
Palkkiot ja sivukulut	9800,00 €
Matkakulut	3 500,00 €
Vastikkeettomat suoritukset	3 500,00 €
Muut kustannukset	8302,80 €
<u>Kustannusarvio yhteensä</u>	<u>74 199,87 €.</u>

6.2 Hankkeen kokonaisrahoitus sekä rahoittajat

Hankkeen hyväksytty rahoitussuunnitelma:

TE-keskus, EU	33 390,14 €
TE-keskus, valtio	25 072,51 €
Kunta	8316,61 €
Julkinen rahoitus yhteensä	66 779,26€
Yksityinen, rahallinen osuus	3920,61 €
Luontoissuoritukset, talkootyö	3 500,00 €
<u>Yksityinen rahoitus yhteensä</u>	<u>7 420,61 €</u>
Kokonaisrahoitus yhteensä	74 199,87 €

6.3 Hankkeen toteutuneet kustannukset

Siika- Pyhäjokialueen koulutus kuntayhtymä**PL 53****86601 HAAPAVESI****Puh. 08-4592 111**

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt

Hanke nro 17275

Dnro 2280/3510-2004

LOPPURAPORTTI

Hankkeen kustannusarvion toteuma:

€
€
€
€
€
_____ €
€

6.4 Hankkeen päärahoitusmuoto

7. Hankkeen toimintojen jatkaminen ja kehittäminen

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt
LOPPURAPORTTI

Hanke nro 17275
Dnro 2280/3510-2004

8. Tiedotus ja julkisuus

8.1 Hankkeen sisäisen ja ulkoisen tiedotuksen kuvaukset

8.2 Miten hankkeen kokemuksia ja malleja on levitetty

8.3 Loppuraportin ja hankkeen tuottamien muiden materiaalien jakelu

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä
PL 53
86601 HAAPAVESI
Puh. 08-4592 111

RAVA - vaellusratsastus-, reki- ja valjakkoajoreitistöt

Hanke nro 17275

Dnro 2280/3510-2004

LOPPURAPORTTI

9. Raportin liiteaineisto

1. Ohjausryhmän arvio hankkeen toteuttamisesta
2. Hankkeesta mahdollisesti teetetty ulkopuolinen arvio
3. Mahdolliset muut lausunnot hankkeesta
4. Hankkeen kohderyhmän palautteet tai niiden yhteenvedot
5. Hankkeessa tuotetut materiaalit
6. Hankkeesta kirjoitetut lehtiartikkelit

Siika- Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä
PL 53
86601 HAAPAVESI
Puh. 08-4592 111